

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

01 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Boico Victor, Catan Liliana, Guzun Ion, Toma Nadejda,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Tăut Dorina și de către avocatul Roșca Maxim în numele inculpatului Țurcan Igor, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2020, în cauza penală în privința lui,

Țurcan Igor, născut la xxxx, originar din r-nul xxxx și domiciliat în xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 26.04.2019 – 23.10.2019

instanța de apel: 04.11.2019 – 21.01.2020

instanța de recurs ordinar: 23.06.2020 – 01.03.2021

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 23 octombrie 2019, Țurcan Igor a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal și în baza acestei Legi i-a fost stabilită în limitele instituite de prevederile art.364¹ Cod de procedură penală, pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 8 (opt) luni închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Țurcan Igor a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal și în baza acestei Legi i-a fost stabilită în limitele instituite de prevede art.364¹ Cod de procedură penală, pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) luni închisoare cu executare în penitenciar tip semiînchis.

În temeiul prevederilor art. 84 Cod penal, prin cumulul parțial al pedepselor, s-a stabilit lui Țurcan Igor, pedeapsa definitivă sub formă de 1 (un) an închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită lui Țurcan Igor sub formă de închisoare s-a suspendat condiționat pe o perioadă de probă de 1 (un) an și nu va fi executată dacă în perioada de probațiune fixată nu va

săvârși o nouă infracțiune și prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptați încrederea ce i s-a acordat.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, în sensul enunțat, prima instanță a reținut că, la data de 04.03.2019. ora 12.30, Țurcan Igor, aflându-se pe str. XXXXXXXX, mun. Chișinău, din intenții huliganice, pe fondalul unui conflict neînsemnat iscat spontan, conștientizând că se află într-un loc public, încălcând grosolan ordinea publică și manifestând o vădită lipsă de respect față de societate, cu o deosebită obrăznicie, i-a aplicat mai multe lovituri cu pumnii în regiunea mandibulei cet. XXXXXXXX, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară nr. 2XXXX din 26 martie 2019 fractura dublă a mandibulei pe stânga în regiunea procesului articular și corp pe stânga, edem posttraumatic al țesuturilor moi la acest nivel, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contodont dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare corporală medie.

Acțiunile lui Țurcan Igor au fost încadrate în baza art. 287 alin.(1) Cod penal - huliganism, adică acțiuni intenționate care încalcă grosolan ordinea publică și exprimă o vădită lipsă de respect față de societate, care prin conținutul lor se deosebesc printr-un cinism și obrăznicie deosebită, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, și în baza 152 alin.(1) Cod penal - vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art. 151, dar care a fost urmată de dereglarea îndelungată a sănătății.

Cauza penală a fost examinată în baza probelor administrate la faza de urmărire penală în baza art.364¹ Cod de procedură penală.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Roșca Maxim în numele inculpatului Țurcan Igor care a solicitat casarea sentinței contestate și pronunțarea unei noi hotărâri prin care a Țurcan Igor să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) și art. 152 alin.(1) Cod penal, cu încetarea procesului penal pe art. 152 alin.(1) Cod penal, iar pe art. 287 alin. (1) Cod penal, inculpatul urmează a fi liberat de răspundere penală în baza art. 54 Cod penal și aplicarea art. 104 Cod penal, cu stabilirea unei pedepse sub formă de amendă.

3.1 În motivarea cererii de apel s-a indicat că:

- prima instanță nu a ținut cont de prevederile legale ce guvernează instituția individualizării pedepsei;

- instanța urma să pună în discuție acordul de împăcare și cererea de încetare a procesului penal;

- instanța nu a motivat de ce nu sunt aplicabile prevederile art. 54 Cod

penal, la fel, s-a omis aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2020 a fost admis apelul avocatului Maxim Roșca în numele inculpatului Țurcan Igor, casată sentința în partea individualizării pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

Lui Țurcan Igor recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal, i-a fost aplicată pedeapsă prin prisma art. 79 Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 2 (două) luni cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Lui Țurcan Igor recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin.(1) Cod penal, i-a fost aplicată pedeapsă prin prisma art. 79 Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 2 (două) luni cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art. 84 Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate a-i stabili lui Țurcan Igor pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) luni.

În temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită lui Țurcan Igor a fost suspendă condiționat cu stabilirea unui termen de probațiune de 1 (un) an, ne fiind executată dacă în perioada de probațiune inculpatul nu v-a săvârși o nouă infracțiune și va îndreptăți încrederea acordată de instanță.

În rest, sentința a fost menținută fără modificări.

4.1 *Instanța de apel*, analizând și apreciind sistemul de acte și documente acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, a considerat ca fiind constatat indubitabil că faptele inculpatului Țurcan Igor întemeiat au fost încadrate juridic atât în baza art. 152 alin. (1) Cod penal după semnele: vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art. 151, dar care a fost urmată de dereglarea îndelungată a sănătății cât și art. 287 alin. (1) Cod penal, huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei și prin conținutul lor se deosebesc prin obrăznicie deosebită.

Instanța de apel a menționat, că la pronunțarea sentinței prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul Țurcan Igor a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 152 alin. (1) și art. 287 alin. (1) Cod penal, însă aceasta nu a ținut cont de circumstanțele reale și personale ale inculpatului, ne aplicând corespunzător prevederile legale ce guvernează instituția individualizării pedepsei.

Instanța de apel a reținut că la numirea tipului și măsurii de pedeapsă

inculpatului Țurcan Igor, prima instanță a reiterat prevederile art. art. 6, 7, 61, 75 – 78 Cod penal, însă nu le-a aplicat corespunzător, omițând să aplice și prevederile art. 79 Cod penal.

Caracterizând personalitatea inculpatului Țurcan Igor, instanța de apel a reținut că acesta anterior nu a fost judecat, la moment este fără antecedente penale, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, a recunoscut vina și sincer s-a căit, iar la momentul comiterii faptei inculpatul nu avea împlinită vârsta de 18 ani, conform art.76 Cod penal, pentru inculpatul Țurcan Igor, s-a reținut săvârșirea infracțiunii de către un minor sau de către o persoană care a atins vârsta de 18 ani, dar nu a atins vârsta de 21 de ani, conform art.77 Cod penal, în privința lui Țurcan Igor, nu au fost stabilite, în funcție de caracterul și gradul prejudiciabil infracțiunea prevăzută la art. art. 152 alin. (1) și art. 287 alin. (1) Cod penal, sunt infracțiuni din categoria celor mai puțin grave.

Instanța de apel, reieșind din circumstanțele cauzei și anume că, Țurcan Igor a recunoscut vina, judecarea cauzei a avut loc în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, conform art. 364¹ Cod de procedură penală, căința sinceră și faptul că infracțiunea comisă face parte din categoria celor mai puțin grave, ținând cont de scopul pedepsei penale, cu aplicare art. art. 70 alin.(3) și 79 Cod penal, a considerat rațional de aplicat față de Țurcan Igor, pedeapsa sub formă de închisoare, în limitele fixate de norma art. 287 alin. (1) și art. 152 alin. (1) din Codul penal, ținând cont de prevederile alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal, pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 luni, iar pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal, pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 luni.

Prin aplicarea art. 84 Cod penal, a considerat că pentru corectarea și reeducarea lui Igor Țurcan, urmează a fi aplicată pedeapsa sub formă de închisoare prin cumul parțial, pe un termen de 3 luni, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul dispozițiilor art. 90 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a considerat că, pentru a restabili echitatea socială și a preveni săvârșirea de noi infracțiuni, atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane, ținând cont de circumstanțele reale și personale ale inculpatului, este necesar de a-i stabili pedeapsa cu închisoare prin cumul parțial pe un termen de 3 luni, cu aplicarea art. 90 Cod penal și stabilirea unui termen de probațiune de 1 an.

Instanța de apel nu reținut ca fiind întemeiate argumentele apelantului în partea în care s-a solicitat încetarea procesului penal, pe motivul încheierii

acordului de împăcare, or partea vătămată Xxxxxxxx în cadrul ședinței de judecată nu a confirmat încheierea acordului de împăcare, explicând doar că nu are pretenții față de inculpat. Astfel, nu a putut fi confirmat în cadrul ședinței de judecată, acordul de împăcare la faza de urmărire penală.

Instanța de apel a indicat că în speță lipsesc careva stări de fapt ce ar indica că corectarea inculpatului Țurcan Igor este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale, iar circumstanțele atenuante au fost luate în considerare la individualizarea pedepsei.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recursuri ordinare de către:

- procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Tăut Dorina, prin care invocând incidența pct. **6 și 10** a dispozițiilor art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei, în partea ce ține de aplicarea pedepsei cu rejudecarea cauzei în instanța de apel.

- avocatul Maxim Roșca în numele inculpatului prin care invocând incidența pct. **6, 8, 10 și 12** a dispozițiilor art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei decizii prin care în privința lui Țurcan Igor să fie aplicat art. 109 Cod penal pentru fapta prevăzută de art. 152 alin.(1) Cod penal și să fie liberat de răspundere penală conform art. 54 Cod penal și aplicarea art. 104 Cod penal sau aplicarea unei pedepse minime sub formă de amendă pentru infracțiunea prevăzută de art. 287 alin.(1) Cod penal.

5.1 În susținerea recursului procurorul a invocat că:

- consideră că quantumul pedepsei minime inculpatului Țurcan Igor aleasă de către instanța de apel nu este în acord cu principiul proporționalității, având în vedere fapta săvârșită dar și impactul social al ei;

- inculpatul a acceptat opțiunea, ca cauza penală să fie examinată în ordinea art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, acesta să beneficieze de o reducere a limitelor de pedeapsă, totuși limita minimă de pedeapsă stabilită inculpatului, nu putea fi mai mică decât limita generală de 3 luni închisoare, din care însă nu se mai poate face reducere. Argumentul expus fiind bazat pe reglementările conținute la art. 70 alin.(2) Cod Penal, potrivit cărora închisoarea se stabilește pe un termen de la 3 luni până la 20 ani;

- consideră că decizia adoptată nu cuprinde motivele de aplicare a pedepsei mai ușoară și este contrară prevederilor legale;

- consideră că instanța de apel verificând cauza sub aspectul legalității pedepsei penale, urma să aprecieze just, dacă aceasta a fost aplicată în raport nu numai cu toate prevederile ce reglementează pedeapsa penală, individualizarea acesteia, ci și cu sancțiunea normelor penale, care urma a fi aplicată just;

- consideră concluziile instanței de apel în partea individualizării pedepsei stabilite inculptului, neconforme scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale.

5.2 În susținerea recursului avocatul Maxim Roșca a invocat că:

- consideră sentința în partea aplicării pedepsei nemotivată și nejustificată, excesiv de severă și ilegală fiind pasibilă casării în această parte;

- instanța nu a motivat de ce nu a fost posibil de a fi aplicat art. 54

Cod penal;

- atât prima instanță cât și instanța de apel nu a ținut cont de prevederile legale care nu admit aplicarea răspunderii penale în baza art. 152 alin.(1) Cod penal și art. 287 alin.(1) Cod penal, așa cum este menționat în punctul 10 al. 4) din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova Cu privire la practica judiciară în cauzele penale despre huliganism nr.4 din 19.06.2006 (Buletinul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, 2007, nr.1, pag. 11), Modificată de prin Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr.6 din 15.05.2017;

- prima instanță examinând materialele cauzei penale urma să pună în discuție acordul de împăcare și cererea de încetare a procesului penal din numele învinuitului, părții vătămate și apărătorului depusă la procuror care nu a emis nici-o ordonanță de respingere sau admitere a cererii părții apărării la faza de prezentare a materialelor cauzei penale, expediind cauza în instanță țară examinarea cererii apărătorului;

- instanța de apel nu a motivat de ce nu pot fi aplicate prevederile art. 54 și 104 din Codul Penal, ignorând și toate caracteristicile prezentate și anexate la materialele cauzei penale.

6. Judecând recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din conținutul recursului declarat de către procuror, se atestă că acesta a indicat în calitate de temei pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. **6, 10**) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazurile când *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Din conținutul recursului declarat de către Roșca Maxim în numele inculpatului, se atestă că indicând în calitate de temei pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. **6), 8), 10), 12)** Cod de procedură penală, acesta își exprimă dezacordul soluția instanței de apel în partea aplicării pedepsei considerând-o nemotivată și nejustificată, excesiv de severă precum și lipsa motivării instanței de apel în partea neaplicării art. 54 Cod penal.

Colegiul penal lărgit verificând legalitatea deciziei instanței de apel sub aspectele invocate de titularii recursurilor ordinare declarate împotriva deciziei instanței de apel din 21.01.2020, constată că, la examinarea apelului declarat de către partea apărării, nu a respectat întru totul prevederile art. 414 alin. (5), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, iar în rezultat a admis erori de drept care au afectat hotărârea pronunțată.

Potrivit art. 414 alin. (1) și (6) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

Conform art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

Prin urmare, Colegiul menționează că, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă

infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal ori civil au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Verificând criticile privind aplicarea legii penale, expuse de către procuror în recursul său, Colegiul penal consideră acestea întemeiate or, conform art. 70 din Codul penal, închisoarea constă în privarea de libertate a persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni prin izolarea impusă a acesteia de mediul normal de viață și plasarea ei, în baza hotărârii instanței de judecată, pe un anumit termen, într-un penitenciar. Închisoarea se stabilește pe un termen de la 3 luni la 20 de ani.

Cauza penală a fost examinată în ordinea art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, inculpatul beneficiind astfel de o reducere a limitelor de pedeapsă. Limita minimă de pedeapsă stabilită inculpatului, nu putea fi mai mică decât limita generală de 3 luni închisoare, din care însă nu se mai poate face reducere.

Astfel, Curtea de apel, a stabilit eronat lui Țurcan Igor pedeapsa de 2 luni închisoare pentru infracțiunea comisă de art.152 alin.(1) Cod penal, iar în final, în baza art.84 alin (1) Cod penal și pedeapsa definitivă, ne ținând cont de prevederile ce reglementează pedeapsa penală și sancțiunea normelor penale.

Prin urmare, în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Totodată, Colegiul penal ține să menționeze că, hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Verificând conținutul hotărârii contestate în raport cu materialele cauzei penale, Colegiul penal lărgit observă că, instanța de apel și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal, cum ar fi: - *declarațiile părții vătămate Xxxxxxxx(f.d.13)*, *declarațiile martorilor: Staver Gheorghe (f.d.26), Bădănașu Petru(f.d.27-28)*; - *raportul de expertiză judiciară nr. 201902D0609 din 26.03.2019(f.d.23-25)*.

Astfel, deși instanța de apel face referire la aceste probe, indicând precum că a analizat și apreciat sistemul de acte și documente acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, de fapt nu a făcut o asemenea analiză, evitând

cercetarea acestora din punct de vedere al pertinenței, concludenței și utilității lor.

În acest context, Colegiul penal lărgit remarcă faptul că, aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depusă de către organele de urmărire penală, instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se concretizează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Analiza probelor după intima convingere trebuie să se bazeze pe prevederile legale. Convingerea intimă se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele complet și obiectiv.

De asemenea, Colegiul penal lărgit constată și faptul că, instanța de apel nu s-a expus argumentat asupra temeiniciei solicitărilor invocate de partea apărării *cu privire la aplicarea prevederilor art. 54 Cod penal*, aceasta limitându-se doar la indicarea frazei că, *în speță lipsesc careva stări de fapt ce ar indica că corectarea inculpatului Țurcan Igor este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale, iar circumstanțele atenuante au fost luate în considerare la individualizarea pedepsei.*

Or, art. 54 Cod penal, prevede expres stabilirea unor circumstanțe și anume, persoana în vârstă de pînă la 18 ani care a săvârșit pentru prima oară o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă poate fi liberată de răspundere penală în conformitate cu prevederile procedurii penale dacă s-a constatat că corectarea ei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale.

Astfel, instanța de apel nu a oferit o motivare convingătoare ce ar justifica posibilitatea sau imposibilitatea aplicării la caz a dispozițiilor art. 54 Cod penal.

Alt aspect ce necesită a fi nominalizat, este faptul că instanța de judecată la calificarea acțiunilor inculpatului în baza art. art. 287 și 152 Cod penal, trebuie să țină cont că, în cazul când omorul intenționat sau vătămarea intenționată gravă ori medie a integrității corporale sau a sănătății poate să reprezinte violența, care este aplicată tocmai în legătură cu încălcarea grosolană a ordinii publice, calificarea trebuie făcută, în temeiul art. 145, 151 sau 152 Cod penal și art. 354 „Huliganismul nu prea grav” din Codul contravențional.

Doar în cazul în care infracțiunea de huliganism este urmată de infracțiunea de omor intenționat ori de vătămarea intenționată gravă sau medie a integrității corporale ori a sănătății, cele săvârșite se vor încadra în baza concursului real de infracțiuni, iar calificarea se va face, conform art. 287 și art.145, 151 sau 152 Cod penal; (pct. 10 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție, din 19.06.2006, nr. 4, Cu privire la practica judecării în cauzele penale despre huliganism).

Instanța de apel, deși a casat parțial sentința pronunțând o nouă soluție în partea individualizării pedepsei inculpatului Turcan Igor, descriind faptele ca fiind dovedite în privința inculpatului, fără a se expune asupra delimitării acțiunilor săvârșite în baza art. 152 alin. (1) și art. 287 alin. (1) Cod penal, a reținut că faptele săvârșite și calificate în baza art.152 și 287 Cod penal au fost comise în același timp, adică la data de 04.03.2019, ora 12:30, dar nu a stabilit că infracțiunea de *huliganism* ar fi fost urmată de infracțiunea de *vătămarea intenționată medie a integrității corporale ori a sănătății*. Astfel, instanța de apel nu a ținut cont de prevederile pct. 10 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție „Cu privire la practica judiciară în cauzele penale despre huliganism nr.4 din 19.06.2006”.

Conform pct.10 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.4 din 19.06.2006 cu privire la practica judiciară în cauzele penale despre huliganism, vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății poate să reprezinte violența, care este aplicată tocmai în legătură cu încălcarea grosolană a ordinii publice, în acest caz, calificarea trebuie făcută în temeiul art.152 Cod penal și art.354 Cod contravențional. În cazuri de acest gen, nu este admisibilă aplicarea răspunderii în baza art.152 și art.287 Cod penal, or, principiul de neadmitere a sancționării duble a aceleiași fapte interzice tragerea de două ori la răspundere penală pentru aceeași faptă, în cazurile de acest gen, violența este cea pe care o desemnăm prin sintagma „*aceeași faptă*”. Fapta prejudiciabilă a infracțiunii specificate la art.287 Cod penal constă în acțiunile care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de amenințarea cu aplicarea violenței asupra persoanelor, iar amenințarea cu aplicarea violenței presupune că victimei i se provoacă, în mod verosimil, sentimentul de teamă de a fi supusă violenței, cauzându-se astfel o suferință psihică, astfel că în cazul dat, nemijlocit aceste acțiuni și-au găsit realizare datorită incriminării la norma art.152 Cod penal, fiind înglobate de această infracțiune care conține elementele constitutive vizate. Linia de demarcare dintre infracțiunea prevăzută de art.287 Cod penal și contravenția prevăzută de art.354 Cod Contravențional este sensibilă, iar atunci când există îndoieli cu privire la calificarea corectă a acțiunilor făptuitorului, instanța urmează să se ghideze de principiul „*in dubio pro reo*”, adică, în alți termeni, se sugerează de tratat îndoielile în favoarea făptuitorului, aplicându-i făptuitorului răspunderea conform normelor contravenționale.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanța de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, urmând să constate corect faptele comise, iar acțiunile inculpatului calificate corespunzătoare celor reținute.

Din considerentele expuse mai sus, Colegiul penal lărgit constată că

instanța de apel nu și-a motivat soluția adoptată în conformitate cu dispozițiile legale și nu a dat răspuns alegațiilor de bază invocate de către apărător în cererea de apel, care în opinia lor au importanță în cauză, prin ce a admis eroarea de drept prevăzută de *pct. 6) 8),10) și 12)* alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

Ca suport a celor supra enunțate sunt îndrumătoare și prevederile pct. 14.7 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12 decembrie 2005 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel, unde se menționează că în sensul cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de către inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele au fost corect apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

Aici, Colegiul penal lărgit consideră necesar de a menționa și mențiunile conținute în Avizul nr. 11 (2008) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) privind calitatea hotărârilor judecătorești, potrivit căroră, pentru a fi de calitate, hotărârea judecătorească trebuie percepută de justițiabil drept rezultatul unei aplicări pertinente a regulilor de drept, al unei proceduri echitabile și al unei aprecieri convingătoare a faptelor.

Hotărârea trebuie, în principiu, să fie motivată. Calitatea hotărârii depinde în principal de calitatea motivației. O motivație bună este o necesitate imperioasă care nu poate fi neglijată în favoarea celerității. Motivația permite nu numai o mai bună înțelegere și acceptare a hotărârii de către justițiabil ci este mai ales o garanție împotriva arbitrarului. De aceea, aceasta trebuie să fie coerentă, clară și lipsită de ambiguități și de contradicții, care trebuie să permită urmărirea unui raționament ce a condus judecătorul la soluția adoptată în final.

În același Aviz se evidențiază că, motivația trebuie să răspundă pretențiilor părților, adică diferitelor capete de acuzare și mijloacelor de apărare. Această garanție este esențială, deoarece permite justițiabilului să se asigure că pretențiile sale au fost examinate și deci că judecătorul a ținut cont de ele.

În cauza *Vetrenko c. Moldovei* în hotărârea din 18 mai 2010, instanța de contencios european, a statuat că unul din standardele art. 6 din

Convenție declară că este în sarcina instanțelor naționale de a considera cele mai importante argumente ridicate de părți și de a aduce motive în sensul acceptării sau refuzului acestora. Chiar dacă sfera argumentelor asupra cărora instanțele urmează să aducă argumente proprii poate depinde de circumstanțele particulare ale cauzei, totuși o omisiune de a considera un argument serios sau examinarea într-o manieră vădit arbitrară este în sine incompatibilă cu noțiunea unui proces echitabil.

Deci, Colegiul penal lărgit notează, pentru a demonstra că părțile au fost auzite în prezenta cauză, instanța de apel urmează să dea răspunsuri argumentate în hotărâre asupra motivelor decisive invocate de apelanți, prin prisma criticilor invocate de părți, care în viziunea lor ar putea afecta într-o măsură oarecare legalitatea soluției adoptate la caz.

În asemenea condiții, Colegiul penal lărgit consideră că, decizia instanței de apel în cauza dată urmează a fi casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece erorile comise de către această instanță, nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, neavând atribuții de a judeca cauza pe fond și substitui instanța ce a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penale.

Elocvent în acest sens este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, din care s-a reținut și considerentul că motivarea unei hotărâri judecătorești este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului, ce nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor de amănunt, atât timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale.

Deci, fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, urma să expună în hotărârea adoptată situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și să formuleze niște concluzii temeinice, cu suport probator, privitor la vinovăția inculpatului și încadrarea juridică a faptei săvârșite de către acesta și individualizarea pedepsei penale.

7. La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă obligatoriu de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererile de apel, nominalizate și în prezenta decizie; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea

admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să analizeze la modul convenit prezența sau lipsa elementelor infracțiunii imputate inculpaților, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Tăut Dorina și de către avocatul Roșca Maxim în numele inculpatului Țurcan Igor, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2020, în cauza penală în privința lui *Țurcan Igor* și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la 30 martie 2021.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Boico Victor

Catan Liliana

Guzun Ion

Toma Nadejda